

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de dōne ori pre septemana:
Duminică si Joi'a. — Prenumeratia se
face in Sabiu la expeditorul foie, pre afara la
c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate,
adresate către expeditor. Pretul prenumera-
tiei pentru Sabiu este pre anu 7 d. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 92.

ANULU XXII.

Sabiu in 21 Novembre (3 Decemb.) 1874.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl. lera pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime. si terti
strenue pre anu 12 1/2, anu 6 fl.

Inseratelor se platesca pentru întâia ora
en 7 cr. sirul, pentru a dōn'a ora cu 5 1/2, cr.
si pentru a treia repetare cu 3 1/2, cr. v. a.

Astadi s'a seversitu alegerea de Archieppu si Metropolitū din nou si rezultatul fu **51 voturi** pentru Présānt'a Sea P. Episcopu **Mironu Romanu** si **31** pentru P. Archim. **Nicolau Popa** si cele-lalte **6** albe.*)

Alegerea cea nouă s'a facutu-
ieri, dara candidatulu, Présānt'a Sea P. Episcopu alu Aradului Mironu Ro-
manu n'a intrunitu majoritatea de
voturi avendu numai 43 voturi con-
tr'a 45 bile albe. Astadi se face alta
alegere.

On. publicu ne va escusá, déca
de asta-data remanemu datori cu rapo-
rtele dela congresu, din causa, ca
tempulu fisicu n'a permisu acest'a.

Se anuncia din Rom'a, cu dat'a
23 Novembre ca camer'a s'a deschis
printr'unu discursu alu regelui, in care
anuncia unu nou codu penale, legea
pentru societătile comerciale si pen-
tru sigurant'a publica in mai multe
din provinciele regatului si reorgani-
satiunea mai multor din imposite.

Discursulu recomanda a se face
numai cheltuelele urgente, a se deli-
berá asupr'a mesurilor pentru stabi-
lirea unui ecuilibru in bugetu, a se
ajutá poporulu ia sacrificiele ce elu face.

Mesagiulu vorbesce cu unu viu
interesu despre organisarea ce se va
face marinei si se felicită de bunele
relatiuni cu puterile, datorite modera-
tiunei si firmitătiei poporului italiano.
Discursulu a fostu forte viu aplaudatu.

O alta scire din Florentia cu
aceasi data spune ca, dupa aretările
diarului „Nazione“ 259 de deputati
din noua Camer'a suntu ai dreptei,
210 ai stângiei, iar' 30 de deputati
forméza centrulu. Guvernulu are dar'
o majoritate de 48 voturi.

O depesia din Berlinu cu dat'a
de 21 Novembre, ne spune, ca in Reichstag,
cu ocasiunea discussiunei motiunei Liebknecht, care tinde la libertatea
mai multor deputati socialisti in tem-
pulu sesiunei, d. Winthorst semnaléza
numeróse arestări ce au avut locu
in aceste din urma tempuri si care
au lovitu chiaru ambasadori.

Principele de Bismark a respunsu
ca aceste arestări au avutu locu in
tr'unu modu legalu si ca repetirea
loru provine din aceea, ca infractiunile
de lege au crescutu in cîte-va
clase sociale, a căroru datorie prin-
cipale este de a cultivá respectul
legei, dara cari dau, din contra exemplu
de disprețiu cătra lege. Principele de
Bismark a adaugatu ca va fi totu-dé-
un'a dispusu sa discute cestiunile de
felulu acest'a.

Deputatulu Lasker a vorbitu con-
tra motiunei Liebknecht si a es-
primatu dorint'a că cestiunea sa fie
resolvata inainte de discutarea pro-
iectelor de lege cari contienu reforme
judeciare. Vorbindu de aretările cari
s'a facutu in clasele cele mai inalte
ale societătiei, d. Lasker a declaratu
ca regretă ca nu s'a facutu nici o in-
structiune publica prealabile, si a disu-
ca acésta instructiune aru fi prevenit
ori-ce supositiuni nesigure.

D. de Reichensperger a reamin-
tit aretările episcopilor urmariti
pentru acte cari le fusesera dictate de
consciunt'a loru.

*) In unele exemplarie cari se tiparise dejă
acledem scirea acésta in unu adausu. R.

Principele de Bismark a espusu
ca preopinentele pune conștiunt'a sea
personale mai pre susu de conștiunt'a
obiectiva a legislatorului. Cancelariulu
a adaugatu, ca socialistii lucrédia in
acelasi modu si au asemenea o alta
ideia despre conștiuntia, dara ca opini-
unea loru nu va prevalá.

Principele de Bismark a termi-
natu, dicendu, ca ultramontanii néga
suveranitatea legei si se punu in acé-
st'a, in acelasi punctu de vedere că
si socialistii.

Motiunea Liebknecht s'a pusu la
votu si a fostu respinsa. D-nii Lieb-
knecht si Hasselmann au votatu sin-
guri pentru acésta propunere.

O scire din Parisu, totu cu dat'a
de 23 Novembre, anuncia ca la ale-
gerile municipali, republicanii s'a
alesu in cea mai mare parte din orasie.
In alegerile de pre la tiéra au trium-
fatu conservativii.

Se depesiéza din Constantinopole,
ca ministrulu postelor si telegrafer-
loru, se occupa de proiectulu de reor-
ganisare a servitului postalu esterioru
pre basele conventiunei dela Bern. In-
data ce proiectulu va fi aprobatu de
Sultanulu si preparativele voru fi
terminate pentru executarea lui, Pórt'a
va cere suprimarea biourilor straine
de poste.

Se anuncia in acela'si tempu ca
circulatiunea marfurilor si calatori-
loru intre Madridu, Saragoss'a si Bar-
celon'a cu drumulu de feru este re-
stabilita.

Se anuncia in acela'si tempu ca
circulatiunea marfurilor si calatori-
loru intre Madridu, Saragoss'a si Bar-
celon'a cu drumulu de feru este re-
stabilita.

Cu ocasiunea trecerei sele prin
Berlinu, principele Gortciacoff s'aru
fi esprimatu in convorbirile ce a avutu
cu mai multe persone, ca are confi-
tia in mantienerea pacii pre tempu
de mai multi ani.

Diariulu „Imparcial“ din Ma-
dridu de la 21 Novembre spune: „Ra-
portulu comisiunei insarcinate a pro-
pune basele reductiunei datoriei pu-
blice conchide ca tesaurulu pote sa
platéscă 1 la suta, insa nu acum, ci
dupa ce situatiunea va ajunge iar' in
starea ei normala.“

Facultatea juridica din Budapest'a
a terminatu in siedint'a sea din urma
discusiunei asupr'a proiectului relativu
la introducerea de rigurose deosebite
pentru doctoratulu juridicu. Dupa cum
ni comunica „Ref“ cea mai mare parte
a dispusetiunilor ministeriali s'a apro-
batu din partea majoritatiei facultatiei.
Dintre modificatiunile căte s'a pro-
pusu ministrului, relevámu unele, cari
ceru favorirea pentru quatrienistí pre-
cum si pentru acei studenti cari n'a
depusu inca esamenele loru dupa stu-
diele déjà absolvate, că sa depuna esa-
menele loru dupa sistemulu de pâna
acum. Dispusestiunea ministeriale di-
ferește intru cătu ea dà acestu favoru

numai acelora, cari au datu déjà celu
putienu unu rigorosu.

Se depesiéza din Paris ca resul-
tatulu alegerilor municipale dela 22
Novembre este in favorulu republica-
nilor. La Lyon, Hâvre, Angers, Tou-
louse, Lill, Nantes, St. Etienne, Greno-
ble, Alby, Auch, Alais, Figeac, Cambrai,
Valenciennes, Périgueux, Macon,
Digne au esitu numai candidatii par-
titei republicane. La Marseille au tri-
umfatu candidatii partitei radicale
asupr'a partitei moderate republicane.
Asemenea se crede ca si la Montpel-
lier victoria este din partea candida-
tului republicanu.

Generalulu Ducrot, comandantele
corpului alu 8-lea, a ordonatu prin-
tr'o publicatie afipta la Dijon pe toti
comandanții supusi ordineloru séle, sa
impedice ori-ce demonstratiune cu
ocasiunea alegerilor municipale.

Se crede ca imparatesa Rusiei va
remanea in timpulu ernei la Cannea.
Maresialulu Mac Mahon o va visita
indata ce va sosi la Paris.

Reproducem dupa la „Republique
francaise“ ordinulu de dì alu lui Don
Alfonso care esplica causa retragerei
séle. Ordinulu este datatu: Gaudea 20
Novembre 1874 si suna in esent'a lui
astu-feliu: „M. S. Regele, augustulu
meu frate, a separatu print'runu de-
cretu, armata din Catalonia dela aceea
din centru. Vediendu ca acésta me-
sura nu este numai contraria intere-
selorul celor doua armate, dara ea
impedica töte operatiunile mele si ni-
micesce planulu proiectatu spre a face
sa triumfe caus'a nostra, amu espusu
regelui prejudiciele ce s'aru causă de
acésta mesura si imposibilitatea pen-
tru unire cu comandanțulu meu. Dupa
doua luni de asteptare am priimitu
autorisatiunea a me absenta.“

Ambasadorulu Turciei la Berlin,
Aristarchi Bey, a comunicatu lui Bis-
mark depesi'a guvernului turcu relati-
tiv la conventiunile comerciale pre
care România are intentiunea sa le
incheie cu diferite puteri, si d. Bis-
mark i-aru fi datu asigurarea ca aceste
conventiuni nu voru atinge catusi de
pucinu suveranitatea sultanului.

Din Constantinopole se depesiéza
ca ambasadorulu statelor unite aru
fi avutu o intrevedere lunga cu mare-
le viziru relativu la o violare de
domiciliu alu misionarilor americanii
de cătra puterea armata, lângă La-
tachi'a. Vizirulu a respunsu ca ascépta
raportulu guvernului din Syri'a si
a promisu satisfactiune.

Cetim in „Pest. Ll.“:
„Cuventulu cu care a deschis
principalele Milanu sessiunea scu-
pienei, a adusu cabinetului acestui
felicitări deosebite din partea mai
multor agenti diplomatici accredi-
tati in Belgradu. Si intr'adeveru
acésta manifestatiune oficiale a prin-
cipelui differesce, in modu forte
vantagiosu de acele espectoratiumi,
cari nu de multu timpu erau de moda
in Serbi'a si nu serveau prin caracte-
rulu loru turbulentu nece spre folo-
sulu tierei nice spre mulcomirea ve-
cinilor. Dela cuventulu de tronu de
acum se pote asteptá in töta directiu-
ne contrariulu. Fara in torsaturi si

fara reservatiuni pune principale in
fruntea cuventului seu raportulu asupr'a
calatoriei sele la Constantinopole.
Nice unu cuventu, care sa indigitez
mania ascunsa, nici o alusione, care
sa arete unu simtiu vatematu. Pentru
acésta inse nu trebuie sa alungâmu
in lumea fabulelor töte cele ce se
diceau despre sensatiunea principelui
dupa audient'a sea de despartire la
sultanulu, dara cu atâtua mai putienu
avemu dreptu sa afirmâmu, ca cala-
toria lui Milanu la Stambulu ce a in-
treprinsu principale la svatirea cabi-
netelor amicabile a causatu o turbu-
rare a relatiunilor politice. In Constan-
tinopole nu va succede nice celu
mai suspitosu comentatoriu a esca-
motá din acestu passagiu o lature, din
care considerandu lucrul s'aru poté ve-
dé ceva contr'a deferentiei ce o pre-
tinde sultanulu. Totu acésta se pote
dice despre passulu ce atinge Roma-
nia, care pre lângă töta simpathia ce
o vedem in tensu, totusi nu cuprinde
nice cea mai mica confirmare a
acelui faime, cari circulau atunci de-
spre scopulu acestei visite, că despre
o alianta ofensiva si cari se inaltiara
pâna la descrierea unei campanie de
resbelu plasmuita in cărti sub scutul
najadelor dela Karlsbad.

Déca principale Milanu se demito
mai pre largu in enumerarea resulta-
telor sele morale ce le a avutu ca-
latoria sea in Europ'a, atunci acésta
trebuie ca si-are temeiurile sele, dara
la nice unu casu nu corespunde unui
siablonu. Ne aducem inca aminte, ca
principale Milanu a intempinat la re-
intorcerea sea in Belgradu o sensa-
tiune iritata in poporul seu. Se vor-
bea atunci de o conjuratiune, pre care
o reduceau la Carageorgeviciu, dara in
curendu se vediu, ca sgomotulu ace-
st'a era destinat numai a abate pasii
dela calea adeverata. Betranulu so-
bolu Risticu si nu altulu fu acel'a care
subminâ globulu, si cu densulu acel
fantasti, ceri credu ca prin returna-
rea ordinei intregi voru promová pla-
nurile loru nebunate de potere
mare. Pentru a intari lig'a malconten-
tilor se sumutiá poporatiunea ce tie-
ne la vechile moravuri si datine, prin
aceea, ca i se dicea, ca principale Mi-
lanu e unu tradatoriu alu vietiei na-
tionali si elu preferesce, a traí desfe-
stânduse in strainatate si risipindu ba-
nii supusilor sei credinciosi, de cari
se rusinează.

Consiliarii principelui aflara de lip-
sa a pune capetu acestoru faime res-
pondite si de aci provine acea parte
a cuventului de tronu, care dà unu
raportu esactu despre calatoria lui
Milanu si care i servește spre lauda
pentru ca principale nelaudandu-se si
neinaltiandu-se pre sine se tiene strictu
de adeveru. Serbii voru cunoscce, ca
nu a fostu in detrimentulu tierei, déca
junele principale nu a petrecut multu
tempu in mediloculu loru. Domnulu
Risticu inse, pre care nu putienu lu
atragea fundarea unei bance serbesci,
se pare, dupa töte căte se andu de-
spre sensatiunea ce domnesce astadi
in tiera, ca acum are mai putienu
prospectu, că ori cîndu alta data, de
a castigá mostenirea cabinetului de
astadi. O restrinție moderata si ten-
dintie practice caracterisiza activita-
tea de pâna acum a acestui cabinetu.
Déca (serbii) voru scî si sa remană fideli
in ambele directiuni pre drumulu pre
care au apucat si se voru intari in

credint'a, ca o atare politica nu numai e necesaria, dara totu odata si sincera, atunci fructele ei nu voru lipsi. Dejă astazi se bucura Serbi'a de sympathie vecinilor sei, cari se comprobă preterenul de o insemnatate eminentu reale, cum suntu junctiunile drumurilor ferate si regularea navigatiunei, si acést'a proba o voru sustiné in mesur'a, in care guvernul serbescu va sci sa intempine cu efectu si in Constantinopole acele temeri cari pâna acum erau in óre care gradu indreptatite. Cumca Austro-Ungari'a intempi prosperarea unui popor vecinu, pâna cându acest'a remane unu marginasiu pacificiu si onestu, cu cele mai salutarie intentiuni, despre acést'a se pare ca si principale Milanu s'a convinsu, — judecându dupa cuvantele sele — si noi din partene dorim sinceru, că Serbi'a sa nu dea ansa de ai denegă séu de a ne paré reu de aceste bune intentiuni."

O parte din press'a de Budapest'a totu se mai occupa cu *articululu de situatiune* alu foiei nóstre:

"Cu parerea nostra, ca o decisiune asupr'a crisei trebuie sa se acelereze si o formare solida de partida trebuie sa urmeze inca inaintea alegerilor in parlamentu, consieme „Hon“ si „N. P. Jour.“ Cea dintai foie dice intre altele: „Déca in fatia situatiunei de azi trebuie sa hotarim mai intai, de este coresponditoru a aduce acum crisa spre resolvare, atunci noi potemu respunde cu conștiintia buna si neinfluentiati de punctulu de partida cu „da.“ Déca degiá acum se pote observa o majoritate, care consemente ca suntu de lipsa reductiuni mai mari si mesuri mai radicali decum suntu acele ce le recomenda cabinetulu; déca proiectele de contributiune ale acestui cabinetu nu au o majoritate, atunci pentru ce sa se mai tragane acestu status quo? Avemu destulu tempu si puté — vomu folosi tierei prim acést'a?“

Trecandu apoi la eventualitatea prorogării crisei pâna la alegerile cele noue se pote asteptă la tota intemplarea caderea cabinetului Bitto, dara la nice unu casu chiarificarea relatiunilor de partida. Prese intrebările despre dreptul statului nu esiste nice o idea politica, ci numai capritiul per-

sonal si potemu fi pregatiti, ca o alegere intre atari auspiciova puté folosi numai celor ce pescuescu in tulbure.

Intr'unu articulu din N. P. Jur. suntu remarcabili urmatorele pasagie: „A amaná actiunea semnifica a o lasá casualitătiei, semnifica, a cugetá atunci la rezolvarea ei, cându vomu si siliti la acést'a, cându nu vomu mai poté predomini situatiunea, ci vomu fi noi neresistiblu predominiti de dens'a.“

Cabinetulu nu are nice unu programu pentru executarea reductiunilor. In parlamentu nu este o majoritate, pe care sa pote contá guvernul, chiaru cându aru avé unu programu de reforma. Mai pucinu are acestu guvernul poterea si capacitatea de a executá unu programu de reforma. Reforma e inse ne conditiunatu de lipsa, pentru ca reductiunile trebuie sa se executeze, déca catastrofa are sa intrevina nesmintit. Punerea in lucrare a reductiunilor semnifica inse crisa; in momentulu, cându vomu cugetá seriosu la desarcinarea statului erogatiunilor, crisa trebuie sa irumpa cu potere elementaria; ea vine pentru-ca trebuie sa vina, fiindu nedelaturavera si neresistibila. „P. Ll.“ are neconditiunatu dreptu, intrevenindu pentru a aduce cătu mai curendu esplosiunea crisei si pentru a se purcede la actiunea, care nu se pote evita in fatia crisei. Ori-ce intardiere este daunosa, pentru ca sustiene starea morbosa si proroga vindecarea.“

„Ellenor“ declara, ca nu-si-au schimbă parerile sele, de altintrenu destulu de cunoscute, asupr'a formarei partidei dara ni o ia forte in nume de reu caci amu fostu atatu de liberi, a spune starea centrului stingu toam'a atatu de nepreocupati că si starea partidei deakiste, si nu voiesce sa concéda delocu, ca centrulu stângu nu sta mai bine decat drep'ta. Déca „Ellenor“ intr'adeveru este convinsu, ca starea interna si pusetiunea esterna a centrului stângu nu lasa nimicu de dorit, noi nu voim sa-i disputam acést'a convictiune, pre care noi firesc nu o impartasim inca, ci ne permitem numai intrebarea, de cuprinde indigitarea la „fructele economiei de 7 ani“, dela care „Ellenor“ si promite minuni mari pentru alegeri, in-

fapta *6nu urogramu* in sine? Noi suntemu de parere, că acést'a e numai unu ce cu totul negativu, unde nu se esprime de a dreptulu unu criteriu deosebitu de partida. „La economia de 7 ani“ pote indigita atatu stâng'a estrema cătu in genere ori ce fractiune, care asemenea partidei din stâng'a si inchipuesce, ca nu pote nice o vina la starea de astazi; dara că programu de pardid'a semnifica acést'a indigitare forte pucinu.“

Cetim in „Vocea Cuvurluiului“ dela 10 Novembre:

Corespondint'a nostra din Bucuresci fu deplinu informata in respectu celor ce ne comunica in cestiunea drumului de feru la Marea-Negra, si pe care deja o anuntiam lecto-rilor in No. 105. Cá proba, astazi avemu incredintarea ca d-nii ingineri Larousseliere si Calinescu au primitu insarcinarea de a studiu pe terenu aplicatiunea planului liniei ce are a legă portulu de la Mare, si d-lorui au si plecatu in misiunea ce li s'a incredintiatu. Tóte faptele dar' ne dau incredintarea ca projectul liniei ferate la Marea-Negra va fi negresit supusu corporilor legiuitori chiaru in sesiunea viitoră. Acést'a impregiurare ne pune in positiune a aminti Galatiilor sa fie cu veghiere la presentarea projectului, caci linia de care e cestiunea are a jucá unu mare rol in viitoriu portului nostru. Déca se va realizá numai partea projectului unde specifica ca traseulu, venindu de la Iasi, va trece prin Vaslui, Cahul, Bolgrad, Gibriani, fara a se pune si Galatii pe currentulu acestei mari artere de transit internationalu, alu căru punctu extremu in Occidentu va fi Berlinulu, ér' in Orientu Constantinopole, atunci Galatii pentru vecia voru fi inmormentati, si, din tota valoarea loru ca celu antaiu portu a Romaniei, nu le va mai remânea de cătu amintirea unui trecutu de avutia si afaceri. Avemu inse credint'a ca dilele de espiatiune au trecutu, si, dupa atata dureri ce suportara, voru veni si dilele să de renascere. Atunci Galatii, pusi pe currentulu traseului dintr-Orient si Occident, voru fi cea mai mare statiune si celu mai ponduros intrepositu alu tuturor transac-

tiunilor, atâtă a acelor ce 'si voru luá directiunea spre Mare, cătu si a celor ce se voru opera in tiéra pe intréga retiea, dela Verciorova la Iticanii. Proiectul d'er' alu liniei la Marea-Negra este de insemnatate vitala. Elu are a decide intre mórtea séu renascerea portului nostru. Mai multu de catu ori cându, nu li este iertatu Galatiilor a nu gândi, a nu observa la fazele ce are a luá in Camere cestiunea caii ferate cu portulu la Mare. Noi ne indeplinim datoria si destuptam din timpu pe toti cetatenii ce in adeveru isi iubescu viitoriu cetatii loru.“

Romania. Cările Didactice.

Amu vediutu cu satisfactiune, sanctiunându-se dilele trecute de cătra Mari'a Sea unu regulamentu relativ la instituirea unoru comisii pentru esaminarea cărlor didactice, ce astazi suntu obligatorie in scólele nóstre.

Acestu regulamentu este forte salutari si venitul forte la tempu, si de aceea felicitam pre actualu domnulu ministru de culte si instructiune publica.

In adeveru de căti-va ani, scólele nóstre publice au fostu inundate de o multime de cărl didactice, care de care mai incomplete si nici cum conforme cu cerintele studiilor tempui presinte.

Astfelui amu vediutu cărti impuse că obligatorie in scólele nóstre, luate de diferiti autori, cari trau despre aceeasi materie, dara care compare unele cu altele difereau atatu in sensu cătu si in metoda. Despre acést'a n'avemu de cătu sa mentionam diferite cărti despre aritmetica, geografie, si chiaru despre gramatica.

Acésta diferintia regretabila ce esista astazi in diferitele cărti ce tractă despre aceeasi materie de studiu, avea nisice consecintie forte regretabile, caci amu vediutu adesea, ca in scolă cutare se predau lectiunile dupa cutare carte si metoda si in cutare dupa altă, asiá incătu la casuri de concursuri aspiranti adesea fiindu intrebati dupa metoda si contientul cutarei cărti nu scia sa respundia aretându ca studiile ce au facutu a fostu dupa cutare

aceea l'a aruncat in cea mai mare seracia.

§ 12. Resuflandu in cătiva Ardenii de rescole au tramis pre altu solu cu indatinatulu tributu alu tiérii sele la curtea turcesca, pre care mai nainte invetiandulu Georgiu Brancoviciu in afacerile soliei, sol'a aceea a incredintat'o lui, ér' elu s'a reintornat in Transilvan'a, unde de boieri si capetenii s'a primitu nu cu pucina onore si bucuria. Si érasi dupa cătuva timpu a fostu alesu de capetenie si tramis cu tributulu in imperatiua turcesca, si dupa imprimirea trebei érasi s'a reintorsu in Transilvan'a. Afara de sol'a acést'a de multe ori pentru diferite trebuinte ale tierii a fostu tramis la dis'a curte otomana. Caci pre timpurile acelea Ardenii nu aveau barbatu mai versat in datinele turcesci si mai creditiosu. A mai fostu odata tramis pentru regularea granitiei intre teritoriul jenopolitan si transilvanu cu Capiji Pasia la Abrahimu Aga, carea tréba lui incredintata cu norocire finindu-o, cu ostile date lângă densulu s'a reintorsu. Si pentru astefiu de servitiu cu credinta implinitu, i-a daruitu stepanitoriu principie Mihai Apafi órecare tienutu locul ce se chiama Alvintiu.

§ 13. Celealte inalte fapte si servituri ale acestui barbatu dignu de tota laud'a, aratare cătra intréga comunitate crestina, nu asi cutedia a le aminti, nici le asi sci, insa deorece elu insusi inaintea Maiestatii imperiale, in rugamintea mai susu numita

dieesc'a liturgie, pre Georgiu Brancoviciu l'a promulgatu si l'a proclamatu in dignitatea de Despotu si cu striare plina de bucuria a strigatu cătra densulu: „Bucura-te celu ce esci in cinsu cu sceptrulu serbescu!“

Si l'a numit pre elu Georgiu Brancoviciu alu II. Dara elu multu a rugatu pre patriarchulu si pre ceilalti boieri, că sa caute pre altulu din vechi'a rudenia a Despotilor si sa-lu invrednicésca de asiá mare dignitate, iera elu va fi acelui in totu chipulu spre ajutoriu, inse ei toti, mai vertosu patriarchulu, au determinatul intr'o contielegere, a nu fi de trebuinta sa se caute altulu afara de elu, pre care celu de susu cu degetulu l'a aratatu a fi aptu pentru lucrulu acest'a. Acést'a incredintare a dignitatiei de Despotu s'a intemplatu dupa datin'a vechia in diu'a săntului Archistratigu Mihailu si a soborului celoru-lalte puteri fără de corperi. Plinindu-se tréb'a acést'a au remas in tacere, pâna ce induratulu Ddieu va binevoi a-i eliberă de jugulu turcescu. Intr'aceste fericitulu patriarchu iertandu-se precum cu Despotulu asiá si cu ceilalti boieri s'a dusu la ale sele, iera Despotulu dupa ducerea patriarchului a mai remas trei ani in sol'a aceea. Caci pentru multele rescole domestice si silnici'a turcesca, nu au pututu ardenii schimbă pre resiedinte.

§. 11. Cá sa nu socotésca inse cine-va, cumca alegerea acést'a intru Despotu aru fi fostu fără insemnatate si dubiosa, insusi acelu Despotu in Is-

toria sea in cartea a 5-a pre pagin'a 1768 in suplic'a substernuta marelui Leopoldu Imperatului la an. 1691 in punctulu alu 7-lea a adeverit, cumca dupa aceea de intregulu popor si de patriarchulu Arseniu Cernoviciu lângă Bud'a a fostu intarit, ba si de insisi Cesariulu in an. 1688 a fostu recunoscutu si intarit de Despotu. „In tempulu (serie elu) cându s'a sculat turci asupr'a Uivarului amu fostu alesu de poporulu crestinescu resaritenu prin binecuventarea patriarchului Massimu de Despotulu Iliriloru, Misiloru sloveno-serbiloru si alu Rascianiloru care alegere a mea patriarchulu Arseniu prin a dôu'a binecuventare afandu-se in emigratiune cu poporulu mai susu disu lângă Bud'a de nou a intarit. Pre lângă acést'a si sacratissim'a Maiestate a Vôstra in anulu 1688 — cându amu fostu aici in Vien'a cu ocasiunea soliei române — dupa intielesulu aici in copia substernutei diplome de alesulu Despotu alu Rascianiloru m'a recunoscutu si m'a intarit. Afara de tota indoiél'a dupa intielesulu acestor marturii, Georgiu acest'a Brancoviciu a fostu despotulu serbiloru; dara cu cătu l'au intempiatul pre densulu la incepantu mai mare onore si dignitate, cu atatu mai mare invidia a crescutu asupr'a si i-a adus multe calamitati. Intru totu a fostu densulu asemenea vestitului acelu duce, lui Belisariu, pre care fortun'a, cum se dice, l'a inalatiu pre culmea gloriei, iera dupa

metoda, iéra nu dupa aceea care li-se face acum intrebări.

Osebitu de acést'a, aglomerati'a unor asemenea cărti in aceeasi materie, avea si unu mare si simtitoriu desavantagiu pentru pung'a parintiloru scolariloru, caci se intemplă adesea, ca unu scolariu intrându intr'o clasa óre cari 'si procură cutare carte ce i se indicase' de profesorele seu, iéra in alu doilea anu séu in a dou'a clasa, séu prin permutarea profesorului si inlocuirea cu altulu, séu ca acestui'a i se parea ca cartea ce a aparutu din nou este mai practica séu mai metodica de cătu cea vechia, imponerea scolariului a o cumperá si astfelii cartea vechia, ce erá lucrata pentru tóte clasele, trebuiá séu sa o arunce séu sa o vendia la cumpătorii de cărti vechi pre nimicu.

Ni se va responde pote, ca o carte noua trebuiá negresit u fi admisa in locul celei vechi indata ce utilitatea si perfectiunea ei in materi'a de care tratá erá recunoscuta de cei competenti, caci altmintreni nu s'aru mai face nici unu progresu in instrucțiune. La acésta respondem, ca nu totu-déun'a o carte erá admisa fiindu ca erá mai buna séu mai metodica de cătu cea vechia, si ca la admiterea ei adesea lucrau nisce factori si erau nisce consideratiuni, care nu aveau a face cătu-si de pucinu cu progresulu inveriamântului publicu.

Acésta din urma credem, ca a recunoscuto si d-nu actualu ministrul instructiunei cându s'a decisu a elaborá susu-disulu regulamentu, si suntemu convinsi ca comisiiunile instituite pentru esaminarea cărtiloru de studiu astadi introducea că obligatòrie in scólele nóstre, voru avé ocasiune a se incredintá de ceea ce amu sustienutu mai susu.

Amu disu ca mesur'a luata prin instituirea de comisiiuni ni s'a parutu forte venita la tempu si forte salutaria, dara nescindu instructiunile ce d. ministrul va dá diseloru comisiiuni dreptu norma a lucrârilor pentru care suntu chiemate, ne permitemu a areta ceea ce credem, ca aru trebui sa fie obiectulu principalu alu atentiu'nei comisiiuniloru.

Odata cu introducerea inveriamântului obligatoriu, tóte statele si tóte guvernele au cautatu a procurá

le enumera, asia dara eu precum se dice, numai cu döue cuvinte le voi descrie.

(Va urma.)

Resbelulu trojanu.

(Pre la anulu 1200 n. de Christosu)

dupa Grube.

III. Ratacirile lui Ulysse,

Cându se desparti Odysseu de Circe, acést'a i profeti si viitorulu: „Nu vei ajunge mai curendu in patri'a ta“, dise ea, „decătu dupa ce vei fi descinsu odata in Iadu si vei fi consultatu despre caletoria pre profetulu Tiresias.“ I areta totu-odata calea cătra infioratoriulu Hadesu si-lu inveriat ce jertfa sa aduca, că sa ademenésca umbrele mortiloru. Ulysse si le insenmă pre tóte.

In cale trecu preste marele riu Oceanu, care incungiura intregu rotogolulu pamentului; la capetulu acestui'a se află, invelit u intunecime désa, loculu despre care-i spuse Circe, ea este intrarea in lumea dedesubtu. Aici sapă Odysseu in pamentu o gaura patrata d'unu cotu, versă in trens'a o jertfa fluida pregatita din mnere, lapte, vinu si apa; deasupr'a preseră farina alba. Umbreloru mortiloru se promise, ca le va sacrificá la reintórcere o vaca, iéra lui Tiresias in specie pre berbecele celu mai frumosu din turma. Dupa aceea taià grumazii la oile duse cu sine si facu că sângel sa li se scurga in gaura. La aceste nevalescu

scolariloru cărti nu numai metodice, dara ceea ce este mai principalu, si pre cătu se pote de eftine. Acésta conditiune principală, si mai cu séma cea din urma, eftinatatea cărtiloru, nici odata la noi n'a formatu conditiunea „sine qua non“ la admiterea că obligatòria a vre-unei cărti didactice noi, din contra vedemu, ca nici intr'o tiéra astadi nu suntu cărtile de studiu mai scumpe de cătu la noi.

Acésta impregiurare provine nu atât din partea autoriloru, cari mai totu-déun'a suntu persoane neavute, si prin urmare nevoite a-si scôte pre lângă remunerariulu loru pentru munc'a depusa, si cheltuelile de tipariu, hartie si legatulu loru.

Caus'a insa principală care scumpesc aceste cărti este modulu viciosu cu cari se vendu nisce asemenea cărti. Autorulu unor cărti admise că obligatòrie in scóle, dupa ce a platit u tiparitulu si legatulu ei cu unu pretiu mai mare de cătu ori unde, nu are altu mediloci ale vinde, de cătu séu ale impârti pre la colegii sei profesoari, séu ale dă in comisionu la vr'unu librariu.

Acestu din urma insa ii pune nisce conditiuni si i cere unu beneficiu care radica pretiulu cărtii indoit u de aceea ce aru costá si cu care s'aru putea vinde, déca autorulu n'aru fi nevoiu a platí acestu samsarlicu enormu librariului.

Pre tempulu fostei eforii a scóloru esistá o tipografie a ei propriu. Efor'a indata ce unu autoru presentá o carte spre a fi admisa in scóle, o gasea buna, platea autorului ceea ce gasea cuviinciosu pentru munc'a sea si acea carte devinea proprietatea eforiei. Ea o tiparea pre contulu seu in tipografi'a ei si o si vindea, ficsându insa nisce pretiuri, care fara sa dea celu mai micu beneficiu, acopera numai spesele ce reclamá tiparirea hartiei si legatulu ei, si astfelii cărtile didactice din tempulu fostei eforii a scóloru suntu si astadi cele mai eftine. Credem, ca in lucruri bune, putem fara hesitate sa ne intórcem la trecutu, si in ceea ce privesce cărtile cărtile didactice a imitá sistem'a urmata de fost'a eforie a scóloru, si credem, ca comisiiunile instruite acum pentru lucrarea disa mai susu, voru putea stabili unu modu, care

déca nu sémana cu celu din trecutu mentionat, celu pucinu procura cărti bune metodice, si ce este mai principalu, cătu se pote mai eftine, caci numai astfelii, se va putea infierá mai cu séma in poporulu de josu, tieranu si meseriasiulu, amorulu a-si instrui copii, iéra nu a considerá inveriatmentul obligatoriu că unu biru impusu, care adesea prin scumpatatea cărtiloru ce reclamá copii lui nu'l pote suportá, si prin netramitere la scóla cauta a se sustrage dela acésta noua dare.

Acésta s'aru putea forte lesne realizá, déca pre viitoriu, tóte cărtile odata admise că bune pentru a fi introduse că obligatòrie in scóle, aru deveni prin rescumperarea dela autori, proprietatea statului, care cu spesele sele sa le tiparésca si cu unu pretiu care sa acopere numai spesele tiparitului, a hartiei etc. si fără că sa pretindia celu mai micu beneficiu, sa se vendia scolariloru.

Numai cu acestu modu vomu avé si noi cărti multe, bune si mai cu séma eftine, caci ceea ce in alte tieri se face prin asociatiuni de industria-si, precum: editori, librari si tipografi, cari la noi lipsescu, trebuie sa se faca si sa se incuragieze de cătra guvern, că unulu ce dispune de fonduri si care n'are nevoie a cere beneficie dela o intreprindere menita a procurá medilócele necesarie pentru instruirea si educatiunea unui popor intregu.

Bucuresci, 15 Novembre 1874.

Astadi corporile legiuitorie s'anu deschis de cătra Domnitorulu cu tóta ceremonia si pomp'a.

Ceremonia in anul acesta avea mai alesu acést'a de particulariu ca s'a deschis sessiunea cea din urma a camerei deputatiloru, fenomenu pentru prim'a ora ivitu in Români'a.

Domnitorulu indata ce s'a suiu pre estrad'a camerei, incunguratu de dnii ministri si de cas'a sea militaria, a datu cetire urmatorulu cuventu:

„Domnilor senatori! Domnilor deputati! Deschidu astadi cea dintâi sesiune a senatului renoit u terminulu fipsatu de constitutiune si totu odata a patr'a si cea din urma sesiune ordinaria a adunărei legislative.

Acestu faptu insemmatu nu s'a pututu indeplini decătu prin bun'a

intielegere ce a domnit u pterile statului. Elu este o dovédă, ca tiér'a a dobendu consciintia trebuintelor sele reale si ca inaintéza cu maturitate in desvoltarea morala si economică.

Relatiunile nóstre cu puterile straine continua a fi si in anul acesta din cele mai multiamitorie. Interesele statului român nu potu decătu sa castige prin practic'a politicei nóstre esteriore basate numai pre legalitatea tractatelor si respectarea drepturilor.

In ceea ce privesce armat'a, constat cu multiamire progresele facute.

Repediciunea, cu care in tómna acést'a o parte a ei a pututu fi concentrata pre Ialomiti'a, precum si marșurile si manevrele ce s'anu esecutatu si la care amu avutu satisfactiunea a vedea asistandu si representantii celor mai multe armate straine, dovezescu ca tiér'a se afla pre calea unei bune organisări militarie si ca nu are a se căi de jertfe ce aduce pentru dens'a.

Dorobantii, acestu puternicu elementu militariu, care prin recrutarea anului currentu s'anu inaintiatu in tóta tiér'a, au aretat din nou, cu căta inlesnire poporulu român pote fi deprinsu la arme, si ce suntemu in dreptu a asteptá dela armat'a teritoriala.

Asemenea s'a potutu vedea, chiaru din primul anu alu organisări, resultantele ce artileria judetiana, creata prin legea dela 12 Martiu 1874, promite pentru viitoriu.

O mesura nu mai putienu binefacetória, luata de guvernul meu si care merita a fi semnalata D-Vostre, este introducerea exercitielor militare obligatorie in scólele publice.

Legea de recrutare din 1864 ne mai fiindu in armonia cu reformele introduse in organizarea armatei, Guvernul meu ve va presentá, chiaru in acésta sesiune, o noua lege de recrutare, basata pre principiulu serviciului militar obligatoriu si personalu pentru totu tenerulu validu.

Domnilor senatori! si Domnilor deputati, in urm'a modificările introduse de domniele vostre in legea comunala, consiliile comunale s'anu renoit u alegerile s'anu facutu in tóta tiér'a in cea mai deplina linisce. Cătu pentru comunele rurale in deosebi,

sociul ei, ori s'a maritatu pánacum'a dupa altu greco nobilu?“

La aceste i respusne muma-sea:

„Penelope, soci'a ta inca si acum petrece in palatulu teu, te jelesce diu'a si nótpea versandu lacrimi pentru ca o imboldiescu tare petitorii trufasi; fiulu teu Telemachu conduce pánacum in loculu teu, dara totu cu frica de ómenii cari'ti risipescu întréga avere. Inse tatalu teu nu mai vine la cetate, elu petrece la tiéra, nu mai dörme in paturi, ci iér'a la servitorii lângă foculu incalditoriu, iéra vér'a sub ceriulu liberu lângă vlassare de arbori. Plangendu-si sórtea si petrece dilele amare. Eu n'amurit nici de o mórtă subita, ci numai dorulu si jelea ta mi-au rapit u viéti'a.“

Odysseu aprinsu de o dorintia ferbinte, voiaj acum sa imbratisiez pre maica-sea, de trei ori intinse bratiele dupa ea, si de trei ori disparu umbr'a din mânile lui. Plinu de durere eslamă apoi:

„Muma, de ce nu remai, fiindu ca dorescu tare sa te imbratisiez, ca amendoi sa usiuramu anim'a plina de superare?“

Dara muma-sea i respusne:

„Dara muritorii se vestediescu odata, dupa ce carne si ósele se consuma de flacarile focului, atunci sufletul dispare, că unu visu usioru. Tu ince reintonete la lumina si inscintieza despre tóte pre consórt'a ta.“

P. Petrescu.

inainte sufletelele mortiloru, mirese si tineri, betrâni, cari au suferit multe necasuri, copile rapite de superare in flórea junetiei, si multi, cari in batâi fura strapunsi de lancile metalice. Toti se plimbau in cete in giurulu gaurei cu unu strigat infioratoriu. Socii lui Odysseu arsera oile ucise si se rugau dieiloru iadului; iéra Ulysse cu spad'a in mâna se puse lângă gaura si opri mortii de a se apropiá de sângue, pentru ca trebuiá sa consulte mai intâiu pre Tiresias. Dejá se si apropiara căti-va amici; in urma se areta si umbr'a mumei reposate a lui Odysseu; dara fiulu 'si sufocà dorintia de a vorbi cu maica-sea si lassa mai intâiu pre Tiresias sa bea din sângue. Acestea dupa ce beu, i dise profetiendu-i: „Gloriosule Ulysse! doresci sa ajungi fericit u veselu in patri'a ta, dara unulu din dieii eterni 'ti este in contr'a. Posseidonu, celu ce scutura pamentulu, are mare mania asupr'a ta, fiindu ca ai orbitu pre fiulu seu, Polyphemu. Cu tóte acestea in fine va trebui sa te lase, că sa ajungi, numai te padiesce, că cându vei ajunge cu socii tei pre insul'a Trinakia, sa nu vatemati vitele, ce pascu acolo. Aceste suntu ale lui Helios, iluminatorul pamentului, si déca'lu vei mania, ti-va ucide pre toti consocii. In patri'a ta vei ajunge pre o naia straina si in cas'a-ti propria vei afila multa superare. Ací suntu barbatii aroganti, cari prin daruri frumosé de nunta 'ti petiescu pre soci'a Penelope si vreau s'o iee de muiere. Biat'a fe-

meia a plansu multu pentru tine, ba chiaru si junele Telemachu, feciorulu teu, inca a plansu. Cu insielaciune si fortia vei omorí petitorii, dara atunci sa nu uiti a aduce sacrificiu dieiloru.“

Acum dorí Odysseu sa vorbescu si cu umbr'a iubitei sele mume, care tocmai se află la sângue; pâna in se nu beu din acesta nu putu sa-si recunoască fiulu. Tiresias dise: „las'o sa se apropia si sa guste sângue, ca atunci 'ti va predice adeverulu.“

Ulysse lasă numai decătu pre muma-sea sa bea din sângue, carea si recunoscù deodata pre fiu si dise cu vorbe tanguitorie: „Pamenteanule! cum te-ai scoborit u in intuneculu acestu nocturnu, in care dealtimetre nu pote petrunde nici unu muritoriu déca nu e condus de diei? Nu te-ai mai re'ntorsu in patri'a ta Ithaca si ochii tei n'au mai vediutu pre Penelope?“

„Necasulu“, respusne Odysseu, m'a adusu in locuintele mortiloru pentru ca trebuiá sa consultu umbr'a betrânlui Thebanu Tiresias; inca totu ratacescu dela plecarea mea dela Troja; ochii mei inca n'au vediutu insul'a iubita. Dara spune-mi muma, ce sórte te-a rapit u tine, vre-o pestilentia séu vre-o mórtă blanda repentina? Spune-mi si despre taica-meu, despre fiulu meu, mai conduc ei oficiul meu de domnitoriu, séu dora acela la primu altu individu, care nu mai crede, ca me voi re'ntorce? Spune-mi ce-va si despre consórt'a, de mai astépta pre

domniele vóstre ve-ti putea vedea din tabloul ce vi se va infatia, nōue circumscripții fipsate provisoriu de consiliul Meu de ministri. Din acestu tablou resulta ca numerul comunelor rurale s'a redus mai la jumetate.

Guvernul Meu a luat totă măsurile necesare pentru că, prin regulamente, instructiuni și prin o deosebită priveliște, legea pentru organizarea serviciului sanitariu, votată de domniele vóstre în sessiunea trecută, sa se aplique strictu în totă intinderea tierei.

O conferinția medicală internațională s'a intrunită vîră acăstă la Viena. România a luat parte la lucrările ei, și guvernul Meu este în ajun de a încheia două convențiuni medicale cu statele ce au participat la acea conferință.

Prin legătura votată în sessiunea trecută pentru marginirea epizootilor, s'a putut opri îndată intinderea bălei de vite în unele județe unde se ivise.

Si în anul acestă guvernului română a fostu reprezentat la comisiunea internațională permanentă de statistică ce s'a tienut în vîră trecută la Stockholm.

Serviciul telegrafic și postal continua a se intinde și a se imbunătățe. Convențiunile cu Rusia și cu Serbia, votate de domniele vóstre în sessiunea trecută, s'a pus în aplicare.

Guvernul Meu Ve va supune în curând, spre ratificare, nouul tractat postal internațional încheiat (la 9 Octombrie trecută) la congresul dela Bern, la care reprezentantul nostru a luat parte împreună cu delegații celoru-lalte state.

Legislația nostra administrativă este departe de a fi completa, și guvernul Meu Ve va prezenta, în acăsta sessiune, proiectele de legi pentru organizarea ministeriului de interne, cătu și pentru administrarea județelor. În urmă modificării legii comunale și a reducerei numerului comunelor rurale, este neapărat a se reduce și numerul de plăși și a se face intinderea circumscripțiilor actuale mai în raport cu numerul și intinderea comunelor rurale.

In ramul agriculturii, comerțului și lucrărilor publice, guvernul Meu a cautat a îndestulă, în marginile midilocelor votate, cerințele cele mai simtite. O espunere generală a ministrului Meu Ve va pune în poziție de a cunoaște cu deamenuntul starea lucrărilor.

Un consiliu special de agricultură, comerț și industria se va crea în curând, care compusă din persoane competente, va fi chiamat să dă parere asupra mesurilor de luat pentru dezvoltarea acestor midiloci de avutia națională.

Guvernul Meu se ocupă cu studierea baselor unei sisteme rationale de irigații, a cărei realizare treptată va fi ună din cele mai mari beneficii pentru viitor. Totu odata se află în studiu și crearea instituției de credite agricole precum și un proiect de lege asupra minelor, și acelă pentru punerea în aplicare a noului sistem de măsuri și greutăți.

Lucrările de poduri și siosele s'a condus cu activitate și multe lacune s'a împlinitu.

Veniturile drumurilor de feru și în anul acestă au mersu crescendu si au intrecut cu multă prevederile bugetarice.

Studiele pentru nōue linii votate de domniele vóstre se voru termină în curând și în chiar acăsta sessiune vi se voru prezenta proiectele de legi relative la execuțarea lor. Ierà calea ferata dela Pitesci la Verciorovă, ale cărei lucrări suntu forte înainte, se va dă în circulație la terminul prevăzutu, și astfelui se va

realiză ună din cele mai mari opere ale tempurilor noștri în România.

Din experiență de 9 ani, de cănd este pusa în lucrare asupra instrucțiunii, s'a putut constata neajunsurile ei. Scările elementare ceru o mai bună preparare a invetigatorilor lor, prin instituire normale anume destinate la acăstă. Invetimentul secundarul trebuie să primește o directiune mai reală, pentru că să poată corespunde trebuințelor unei tieri, ale cărei legitime aspirații în viitor suntu în parte intemeiate pre desvoltarea ei economică. Ierà facultățile, pre lângă cultură abstractă a sciințierilor ce le este incredintata, voru indeplini și scopul practic de a dă statului înaltii functionari ce i trebuie să se aplice strictu în totă intinderea tieri.

Prin legătura votată în sessiunea trecută pentru marginirea epizootilor, s'a putut opri îndată intinderea bălei de vite în unele județe unde se ivise.

Si în anul acestă guvernului română a fostu reprezentat la comisiunea internațională permanentă de statistică ce s'a tienut în vîră trecută la Stockholm.

Serviciul telegrafic și postal continua a se intinde și a se imbunătățe. Convențiunile cu Russia și cu Serbia, votate de domniele vóstre în sessiunea trecută, s'a pus în aplicare.

Prin reformă codicelui penal, pre care a-ti voit'o în sessiunea trecută, o simplă imbunătățire se vede în aplicarea justiției.

Dupa nouă luni abia de esperință, acăstă lege a datu rezultate atât de decisive în căsu a justificării totă acceptările și a înlăturării totă temerile exprimate în privință ei.

Remâne numai că prin reorganizarea jurului se îndeplinește un nou progres, facându că infracțiunile cele mai periculoase să gasesc aceiiasi reprezintă sigură, care lovesc astăzi faptele mai pucinu criminale.

Revisuirea legilor civile va preocupă de asemenea cu dreptu cunoscute. O comisiune a fostu numita după votul domniilor vóstre pentru a studia și elabora un proiect de îndreptare a procedurăi nostră civile. Comisiunea a lucratu, în parte, proiectul, cu care a fostu insarcinată. Chiaru în sessiunea actuală ministrul justiției ve va prezenta articolele privitor la judecătoriile de plasa, a căror reformare sperări ca va aduce însemnate imbunătățiri în o ramură a justiției, cari privesc parte cea mai numerosă a populației.

Pre lângă necesitatea de a complecta și lamuri legile, cunosceti forțe bine importante ce are alegerea personalului chiamat să aplică. Tempul a sositu pentru a se cere dela acei, cari aspiră la înaltă missiune de magistratu, condițiuni de admisibilitate mai precise. Senatul, inca din sessiunea din urma, a votat un proiect de lege pentru acestu scop. Amu totă speranță ca adunarea legișării în sessiunea actuală se va occupă la rendul său de o lege atât de neaperata.

Domnilor senatori și domnilor deputati!

Amu constatatu en o viau satisfacție mersulu regulatului alu afacerilor țesaurului publicu, multamita legilor financiare ce a-ti votat în cursul acestei legislaturi. Ministeriul de finanțe a potutu respunde cu esacitate și fără cea mai mica întârdiere la totă indatoririle sele. Din situația detaliată ce vi se va supune veti luă cunoștinția de starea financiară în care ne aflăm în totă amanuntele ei, și veti constata totu odata ca greutățile ce ne amenințau în aplicarea bugietului anului curentu se potu considera că invinse.

Bugietul insa alu anului 1875,

cari se află împovăratu cu anuitatea drumului de feru Pitesci-Verciorovă și cu alte cheltuieli, parte adaogate cu ocasiunea votării lui, parte cerute acum, pvecum și acoperirea datoriei contractata prin bonuri de tesauru, conformu voturilor domniilor vóstre, trebuie să facă obiectul primei domniilor vóstre ocupării.

Proiectele de legi privitorie la codicele forestieru și la infinitarea unei bânci naționale de scomptu și circulație, proiecte supuse de mai multu tempu adunării deputaților, suntu asemenea de o necesitate de întâia ordine. Mai cu séma distrugerea padurilor, prin defrișarea loru nemarginata, a ajunsu să fi unu faptu îngrăitoriu. Elu a produs o perturbare simtita în fenomenele climatice ale tieri, perturbare ce s'a si restrinsu asupra agriculturii și o ameninția. Domniile vóstre, nu me indiesc, veti chibzuă asupra mesurilor necesare spre a combate acestu pericolu.

In anul 1871, în momentul întâiae domniilor vóstre intr'unirii, greutățile financiare erau destul de îngrăitorie. Domniile vóstre ati sciuți și ati potutu să le învingeti, veti scăsi și astă-data, înainte de a ve desparti, a asigură continuarea mersului regulat, în care au intrat financiile noastre.

Domnilor senatori, domnilor deputati.

Patriotismul, cu care în sessiunea trecute ati conlucratu cu guvernul Meu la reformele cerute în administrația internă a statului, la regulaarea finanțelor și la intinderea relațiilor lui esteriore, si prin care ati câșcigatu drepturi la recunoșcătării tieri, mi da temeinică incredere, ca veti continua opera inceputa si ca veti ajută, si in acăstă sesiune, ministeriul Meu in conducerea României pre calea unui progresu pacnicu, dărăneintreruptu si hotarită.

Dumnedie sa bine cuvințeze lucrările domniilor vóstre!

Varietăți.

** Datoriile publice a României. În mai pucinu de diece ani, România a contractat imprumuturi în suma totală de 282,571,967 lei, cari s'a necesitat pentru diferite lucrări publice adeca: pentru construirea podurilor de feru a călei ferate București-Giurgiu și Iasi-Ungheni, apoi pentru despăgubirea clăcii și altelor, și în fine pentru acoperirea datoriei flotante, care se urca la cifra de circa 100 milioane de lei. Din sumă susu arată de 282,571,967 lei s'a acitat pâna astăzi 72,303,610 lei prin amortisare; mai remâne dără de amortisat 210,268,256 lei, pentru care s'a trecutu în bugietul statului o anuitate de 33,283,202 lei. Imprumuturile în număr de optu suntu cele următoare: 1) Imprumutul Stern-Broter, contractat în lună August 1864 în valoare nominală de 22,889,437 lei cu 7% din care s'a amortisat deja 5,474,436 lei și cari va fi acitat cu totul în luna Februarie 1888. 2. Imprumutul pentru poduri de feru, contractat în lună Februarie 1864 în valoare nominală de 12,207,285 lei cu 9% din care s'a amortisat deja 5,431,855 lei și cari va fi acitat cu totul în lună Decembrie 1880. 3. Imprumutul pentru calea ferată București-Giurgiu, contractat în lună Septembrie 1865 în valoare de 10,975,122 lei cu 7%, din care s'a amortisat 7,283,678 lei, și cari va fi acitat în luna Octombrie 1876. — 4. Imprumutul Oppenheim & Comp., contractat în lună Octombrie 1866 în valoare nominală de 31,610,500 lei cu 8%, din care s'a amortisat 5,522,000 lei și cari va fi acitat la Novembrie 1889. — 5. Obligația domenială, emisă în lună Iulie 1871 în valoare nominală de 78 milioane de lei cu 8%, din cari s'a amortisat deja 5,713,000 lei și cari voru fi acitate în lună Iulie 1891.

— 6. Imprumutul pentru calea ferată Iasi-Ungheni, contractat la Iulie anului 1872 în valoare de 3,770,250 lei cu 8% din care s'a amortisat deja 408,414 lei, și cari voru fi acitate în lună Iunie 1886. — 7. Obligația rurală, emisă în lună Aprilie 1865 cu 10% si în valoare nominală de lei 106,299,407, din cari s'a amortisat pâna acum lei 42,420,326 si a căror achitare se va efectua în lună Aprilie 1880. — 8. Bonurile de tesaur emise în lună Iunie 1874 cu 10% in valoare nominală de lei 1,700,000, a căror scadentă va fi în lună Iunie 1875.

* * Atentatu și omoru. Dilele acestea unu trenu, care venea cu inspectia și cu materialu despre Craiovă la Pitesci, dincăce de Slatina zarscă la o distanță apropiată o multime de tierani cari faceau semnături să stea. Masinistul, nescindu ce s'a intemplatu si credință ca este vre-o sină scosă, a slabit aburul și a voită sa se oprăscă, cându de odată o plăie de glonție a incepută sa curga asupra trenului cu strigate:

— Numai vremu drumu de feru; suntem destul de saraciti și fără elu!

Se sustine ca intre cei din trenu s'a omorit trei insi, intre care si masinistul, ierà altii s'a ranit. Asemenea se sustine ca intre acei tierani era o multime de carausi cari facu transporturi. Acăstă gramada era asi de turbata, incătu se pusese in medlocul drumului, in fată masinci, fără a se mai gândi ca poate sa trăea preste ca si sa o sfărâme!

* * Unu rege înaintea tribunalului. Orelie Antoine I regele Araucaniei, era cîtatu de vre-o cătuva tempu că martorul înaintea tribunalului corectional din Paris. Elu avea sa marturisească contră unu domn numit Gireaud, care-si atribuise titlul de ministru si in acăstă cualitate vindé mosii in Araucania (America de sud) pentru căteva mii de franci la nisice cumpăratori naivi. Aflându insa, ca procurorul ordonase arestarea lui, elu parasit Francia și tribunalul apucă dără pre suveranul acestui ministru. Interrogatoriu incepă in modul următor: „Numele si pronumele d-vostre?“

— „Antoine de Tonnens, Orelie Antoine I.“

— „Ocupația?“ — „Suveran.“ — „Estată?“ — „48 de ani.“ — Judecătoriul de instrucție se adresase mai nainte la Bordeaux, spre a află atâtul antecedentele lui Gireaud, cătu si spre a se informa despre regatul Araucaniei, din care se putea vedea ca de Tonnens era de o familie onorabilă si advokat, emigrase în anul 1858 la Chili, unde fu aleșu la 25 Decembrie 1861 că regele Araucaniei. Dupa isgonirea sa din regatul numit, elu se întorsee ierasi in Francia, spre a interveni pre lângă puterile europene pentru recunoșcerea suveranităției sale, insa in desertu. — Regele fă condamnat la închisoare de trei ani, fiindu ca autorisase pre ministrul de a vinde mosile araucanice, pre care nici nu le poseda.

* * Intrebare copilară. Domnu P... este presedintele curiei..... din București. Cându familiă sea se prepară în vacanțe trecute pentru plecare la băi, tatalu recomanda fiului seu, care era în clasă 4-a gimnasia la-si luă si lectiunile sele, pentru ale pută invetă. Baiatul responde: „Eh, si d-ta tata, nu vei luă pre criminalul d-tale la băi, spre a le condamna acolo?“

Bursa de Viena.

Din 20 Noiembrie (2 Dec.) 1874.

Metalicele 5%	69 50
Imprumutul național 5% (argint)	74 55
Imprumutul de statu din 1860	108 75
Actiuni de banca	997 —
Actiuni de creditu	233 75
London	110 35
Obligații de desdaunare Unguresci	77 75
" " Temisiorene	77 —
" " Ardelenesci	75 50
" " Croato-slavone	79 —
Argintul	105 60
Galbinu	5 24
Napoleonu d'auru (poli)	8 91